

SZP 2020+
pracovní skupina
LESY
18. 11. 2019

ÚVOD

Hospodaření v lesích v České republice principiálně vychází z obecných zásad trvalé udržitelnosti, které jsou jedním z hlavních a zcela nepostradatelných předpokladů, na kterém lesnický obor dlouhodobě staví základ svého managementu. Je nezbytné při péči vnímat les komplexně v souladu s dlouhodobým uspokojením všech potřeb společnosti i krajiny a se zachováním těchto zdrojů i následným generacím. Tato nutnost vyplývá mimo jiné i z široké škály klasifikace funkcí lesa, jenž jsou lesu odborníky přisuzovány (jedná se o funkci produkční, mimoprodukční, ekologickou, klimatickou, hydrickou, půdoochrannou, vodohospodářskou, estetickou a mnoho dalších), což stvrzuje, že problematika lesního hospodářství je velmi široká a zahrnuje mnoho témat z jednotlivých multioborových disciplín.

Mimo ekonomické přínosy, které les poskytuje svým vlastníkům a hospodářskému rozvoji venkovských oblastí, dále poskytování zdroje obnovitelné ekologicky šetrné a široce využitelné suroviny, a poskytování mnoha sociálních služeb veřejnosti, je les nezbytným ekosystémem podporující ekologickou stabilitu prostředí a má klíčovou úlohu v udržování a distribuci vody v krajině. Avšak aktuální průběh klimatické změny působící na současný většinový stav lesa v ČR přináší rozsáhlá abiotická i biotická poškození, která se negativně odráží nejen na ekonomickém stavu sektoru, ale především na celkovém stavu krajiny.

Současný stav lesa spolu s ekonomickým propadem odvětví a s plošně zastaralým stavem technické a technologické vybavenosti hospodařících subjektů ztěžující efektivitu hospodaření a investiční soběstačnost podniků tedy na řadě míst ČR bude v následujících nejbližších obdobích vyžadovat značnou investiční a podpůrnou potřebu, která se mimo jiné bude dále odrážet ve stavu celé krajiny, na kterou les stabilizačně působí.

Uvedená komplexita problematiky hospodaření v lesích a jeho dopadů na společnost a krajinu dokládá velký přesah tohoto odvětví mezi jednotlivými vytyčenými tématy specifických cílů nastavované SZP. Při absenci tématu lesnictví jako samostatného specifického cíle ve struktuře nově nastavované společné zemědělské politiky se tak jedná o průřezové téma, které se do jisté míry promítá ve všech vytyčených specifických cílech. Pracovní skupina zaměřená na téma lesnictví na základě analytického zjišťování stanovila výčet témat, která jsou pro řešení současných i dlouhodobých problémů oboru klíčová, a ta byla z hlediska realistické koordinace přiřčena do 4 specifických cílů.

Jedná se o následující témata, která byla definována na základě oborových dat v Analýze problémových témat lesního hospodářství k řešení v rámci programového období 2021–2027:

- nízká ekonomická životaschopnost a konkurenceschopnost lesních podniků,
- problematika trvale udržitelného obhospodařování lesních pozemků,
- nedostatečná diverzifikace výroby,
- nízká míra dalšího zpracování prvotních surovin (přidaná hodnota),
- zastaralá technika pro hospodaření v lese a v navazující oblasti zpracování dříví,
- pomalý rozvoj lesnické infrastruktury,
- nedostatečné zhodnocení a marketing lesních nedřevních užitků a služeb,
- stále více narušená odolnost lesních porostů (dopady změny klimatu, staré imisní zatížení z konce minulého stol., abiotické vlivy, biotičtí škůdci),
- zhoršující se zdravotní stav lesních ekosystémů,
- snižování biologické diverzity,
- nedostatečné zajištění ochrany genetických zdrojů lesních dřevin,
- nedostatek kvalifikované pracovní síly v lesnictví souvisejících s nízkým ekonomickým ohodnocením daného oboru.
- vysoký tlak zvěře v některých lokalitách na obnovu lesa
- druhová, věková a prostorová skladba lesů odlišná od skladby přirozené i doporučené projevující se jejich sníženou ekologickou stabilitou a sníženou odolností vůči abiotickým i biotickým stresům

Výše uvedená témata byla včleněna do specifických cílů

B – Zlepšovat tržní orientaci a zvyšovat konkurenceschopnost, včetně většího zaměření na výzkum, technologie a digitalizaci

V rámci kterého byly identifikovány potřeby oboru, které má budoucí SZP řešit:

- Zajistit ekonomickou udržitelnost a životaschopnost lesního hospodářství
- Zajistit investiční rozvoj souvisejících oborů
- Doplnit chybějící infrastrukturu lesních podniků

D – Přispívat ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, jakož i k udržitelné energii

V rámci kterého byly identifikovány potřeby oboru, které má budoucí SZP řešit:

- Zlepšit ochranu a obranu lesů vůči škodlivým činitelům
- Zajistit obnovu, péči a výchovu lesních porostů k plnění funkcí lesa na kalamitních holinách

- Zlepšit vodoochranné a půdoochranné funkce lesních porostů

F – Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

V rámci kterého byly identifikovány potřeby oboru, které má budoucí SZP řešit:

- Zajistit vhodný reprodukční materiál lesních dřevin a posílit biologickou rozmanitost lesního ekosystému
- Revitalizovat lesy v imisních oblastech
- Zajistit udržitelný rozvoj rekreační funkce lesa

J – Průřezový cíl – přenos znalostí

V rámci kterého byly identifikovány potřeby oboru, které má budoucí SZP řešit:

- Realizovat celoživotní vzdělávání v lesním hospodářství
- Zajistit poradenství v lesním hospodářství
- Zajistit propojení výzkumu s provozními potřebami vlastníků lesů

Z uvedených potřeb, rozdělených podle specifických cílů, byly dále nastaveny jednotlivé konkrétní intervence.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC

- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013. Aktuální dokument je k datu 1. 6. 2018.

Podle článku 65, odst. 9 je možné přidělit podporu na služby v oblasti lesního životního prostředí a klamatu jako platbu na hektar.

Článek 67 odst. 2 a 3 specifikuje platby na znevýhodnění specifická pro určité oblasti vyplývající z provádění směrnic 92/43/EHS a 2009/147/ES nebo směrnice 2000/60/ES za podmínek stanovených v tomto článku a na základě dalších údajů uvedených v jejich strategickém plánu SZP. Tyto platby lze přidělit zemědělcům, držitelům lesů a jiným správcům půdy na plochy, jichž se týkají uvedená znevýhodnění.

Článek 68 odst. 2 je určen na podporu investic, přičemž podporu lesnictví podmiňuje lesním hospodářským plánem nebo rovnocenným nástrojem.

V odst. 3d) článku 68 je řečeno, že je zachována podpora jednoletých rostlin a jejich výsadba za účelem obnovení zemědělského nebo lesnického potenciálu po přírodní katastrofě a katastrofické události.

Dále tento článek **v odst. 3h)** ponechává podporu investic do zalesňování, které jsou v souladu s cíli v oblasti životního prostředí a klimatu v rámci principů udržitelného obhospodařování lesů stanovených v celoevropských pokynech pro zalesňování a obnovu lesů.

Zároveň **článek 68 odst. 4** deklaruje 100% míru podpory pro zalesňování a neproduktivní investice spojené se specifickými cíli v oblasti životního prostředí a klimatu dle čl. 6 odst. 1 písm. d), e) a f); investice do rozvoje lesnické infrastruktury a investice do obnovy zemědělského nebo lesního potenciálu po přírodní katastrofě nebo katastrofické události a investice do vhodných preventivních opatření v lesích a venkovském prostředí.

Článek 114 odst. 4 uvádí, že Evropské inovační partnerství podporuje systém AKIS uvedený v čl. 13 odst. 2 propojováním politik a nástrojů s cílem urychlit inovace. Součástí evropského inovačního partnerství jsou operační skupiny evropského inovačního partnerství. Skupiny vypracovávají plány inovativních projektů, jež budou vytvořeny, testovány, upraveny nebo implementovány a jež budou vycházet z interaktivního inovačního modelu,

jehož jednou z hlavních zásada je podle písm. a) rozvoj inovativních řešení zaměřených na potřeby zemědělců či lesníků a současně případně řešících interakci napříč dodavatelským řetězcem

NÁVRH INTERVENTCE – TECHNOLOGICKÉ INVESTICE V LESNÍM HOSPODÁŘSTVÍ (projektová intervence)

Popis intervence:

Podpora je zaměřena na technologické investice v rámci lesního hospodářství, které posilují produkční i mimoprodukční funkce lesů, motivují k náhradě stávajících zařízení za technologie šetrnější vůči lesu a zlepšují odezvu lesního hospodářství na výskyt kalamit v lesích. Podpora je dále určena k posílení technologického rozvoje lesních školek, přičemž se zaměřuje především na zlepšování kvality sadebního materiálu lesních dřevin a zajištění dostupnosti sadebního materiálu určeného pro obnovu kalamitních holin. Pro zvýšení diverzifikace příjmů lesních podniků je podpora orientována i na investice do technologií pro základní zpracování dřeva.

Specifický cíl:

- primárně: Specifický cíl B. - Zlepšovat tržní orientaci a zvyšovat konkurenceschopnost, včetně většího zaměření na výzkum, technologie a digitalizaci
- vedlejším efektem: Specifický cíl D. – Přispívat ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, jakož i k udržitelné energii

Regionální vymezení:

Území ČR s výjimkou hl. m. Prahy

Záměry:

- A. Investice do technologií pro hospodaření v lese – držitelé lesů
- B. Investice do technologií pro hospodaření v lese – dodavatelé lesnických služeb
- C. Investice do lesních školek
- D. Investice do základního zpracování dřeva

Příjemci:

Záměr A) Investice do technologií pro hospodaření v lese – držitelé lesů

- držitelé lesů hospodařící podle lesního hospodářského plánu (včetně státních podniků)

Záměr B) Investice do technologií pro hospodaření v lese – dodavatelé lesnických služeb

- podnikatelé poskytující služby v oblasti lesnictví a těžby dřeva (CZ-NACE 02)
- NE: držitelé lesů hospodařící podle lesního hospodářského plánu

Záměr C) Investice do lesních školek

- podnikatelé provozující lesní školkařskou činnost (včetně státních podniků)

Záměr D) Investice do základního zpracování dřeva

- osoby podnikající v oblasti lesnictví a těžby dřeva (CZ-NACE 02) a zároveň v oblasti základního zpracování dřeva (CZ-NACE 16) (včetně státních podniků)

Výše dotace:

pro všechny záměry 50 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace

Způsobilé výdaje:

Záměr A) Investice do technologií pro hospodaření v lese – držitelé lesů

Záměr B) Investice do technologií pro hospodaření v lese – dodavatelé lesnických služeb

- technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů
- technologie pro soustřeďování a odvoz dříví
- technologie pro skladování dříví
- technologie pro výrobu palivového dříví
- technologie pro údržbu a opravy lesních cest
- technologie pro asanaci kůrovcového dříví
- úložiště vyzvednutého sadebního materiálu lesních dřevin
- NE: technologie pro pěstování a těžbu rychle rostoucích dřevin a vánočních stromků

Záměr C) Investice do lesních školek

- technologie pro zpracování půdy a péči o půdu v lesních školkách
- stavby pro pěstování sadebního materiálu lesních dřevin
- technologie pro pěstování sadebního materiálu lesních dřevin
- závlahová zařízení (včetně zdrojů závlahové vody)
- úložiště vyzvednutého sadebního materiálu lesních dřevin
- nákup pozemku (do výše 10 % způsobilých výdajů)
- NE: stavby a technologie pro pěstování sadebního materiálu okrasných nebo ovocných dřevin

Záměr D) Investice do základního zpracování dřeva

- technologie pro druhování dříví
- technologie pro výrobu řeziva a přířezů z řeziva
- technologie pro třídění a skladování řeziva a přířezů z řeziva
- technologie pro přidruženou výrobu drobných výrobků z řeziva
- technologie pro impregnaci dřeva
- technologie pro sušení dřeva
- související stavební náklady

- nákup pozemku (do výše 10 % způsobilých výdajů)
- NE: technologie pro výrobu dílců pro stavební, nábytkové a umělecké truhlářství, technologie pro lisování pilin a třísek

Podmínky:

Všechny záměry

- projekt není realizován na území Hlavního města Prahy
- žadatel v rámci jednoho kola příjmu žádostí může podat jen 1 žádost
- žadatel splňuje podmínku finančního zdraví (u projektů, jejichž výdaje, ze kterých je stanovena dotace, přesahují 1 mil. Kč)

Záměr A) Investice do technologií pro hospodaření v lese – držitelé lesů

- celkový objem dotací poskytnutých jednomu žadateli v jednom programovém období v rámci tohoto záměru nepřesáhne 20 mil. Kč
- technologie, na které je poskytnuta dotace, odpovídají požadavkům stanoveným pro zajištění šetrnosti technologií vůči lesu

Záměr B) Investice do technologií pro hospodaření v lese – dodavatelé lesnických služeb

- podíl příjmů z oblasti lesnictví a těžby dřeva dosahuje alespoň 60 % z celkových příjmů žadatele
- celkový objem dotací poskytnutých jednomu žadateli v jednom programovém období v rámci tohoto záměru nepřesáhne 20 mil. Kč
- technologie, na které je poskytnuta dotace, odpovídají požadavkům stanoveným pro zajištění šetrnosti technologií vůči lesu

Záměr C) Investice do lesních školek

- žadatel je evidován jako držitel licence pro uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu
- celkový objem dotací poskytnutých jednomu žadateli v jednom programovém období v rámci tohoto záměru nepřesáhne 10 mil. Kč

Záměr D) Investice do základního zpracování dřeva

- podíl příjmů z oblasti lesnictví a těžby dřeva a ze základního zpracování dřeva dosahuje alespoň 60 % z celkových příjmů žadatele
- celkový objem dotací poskytnutých jednomu žadateli v jednom programovém období v rámci tohoto záměru nepřesáhne 10 mil. Kč

Možný rozsah:

Tabulka 1 Možný rozsah intervence

Záměr	Počet operací (období)
A) Investice pro hospodaření v lese (držitelé lesa)	3 000
B) Investice pro hospodaření v lese (služby)	6 000
C) Investice do lesních školek	600
D) Investice do zpracování dřeva	600

NÁVRH INTERVENTENCE – INVESTICE DO ROZVOJE LESNICKÉ INFRASTRUKTURY (projektová intervence)

Popis intervence:

Podpora je zaměřena na zvyšování kvality lesní cestní sítě, díky které dojde k lepšímu dopravnímu zpřístupnění lesů pro lesní i rekreační dopravu a pro zásahy složek integrovaného záchranného systému. V místech realizace projektů souběžně dojde ke snížení vzdálenosti, na jakou je přibližováno dříví, čímž se omezí eroze na trasách pro dopravu dříví a sníží se odnos lesní půdy z lesních povodí. Podpora je orientována také na navýšení kapacit pro skladování dříví, které zmírní dopady krize v odbytu dříví při velkoplošných kalamitách v lesích.

Specifický cíl:

- primárně: Specifický cíl B. - Zlepšovat tržní orientaci a zvyšovat konkurenceschopnost, včetně většího zaměření na výzkum, technologie a digitalizaci

Regionální vymezení:

Území ČR s výjimkou hl. m. Prahy

Záměry:

- A. Investice do lesních cest
- B. Stavební investice do skladů dříví

Příjemci:

Záměr A) Investice do lesních cest

- držitelé lesů hospodařící podle lesního hospodářského plánu (včetně státních podniků)

Záměr B) Stavební investice do skladů dříví

- držitelé lesů hospodařící podle lesního hospodářského plánu (včetně státních podniků)
- podnikatelé poskytující služby v oblasti lesnictví a těžby dřeva (CZ-NACE 02)

Výše dotace:

pro oba záměry 75 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace

Způsobilé výdaje:

Záměr A) Investice do lesních cest

- investice do výstavby nových lesních cest
- investice do rekonstrukcí stávajících lesních cest
- projekční a průzkumné práce a inženýrská činnost během realizace projektu
- nákup pozemku (do výše 10 % způsobilých výdajů)

Záměr B) Stavební investice do skladů dříví

- investice do výstavby nových skladů dříví
- investice do rekonstrukcí stávajících skladů dříví
- investice do mokrých skladů dříví
- projekční a průzkumné práce a inženýrská činnost během realizace projektu
- nákup pozemku (do výše 10 % způsobilých výdajů)

Podmínky:

Oba záměry

- projekt není realizován na území Hlavního města Prahy
- žadatel v rámci jednoho kola příjmu žádostí může podat jen 1 žádost
- žadatel splňuje podmínku finančního zdraví (u projektů, jejichž výdaje, ze kterých je stanovena dotace, přesahují 1 mil. Kč)

Záměr A) Investice do lesních cest

- celkový objem dotací poskytnutých jednomu žadateli v jednom programovém období v rámci tohoto záměru nepřesáhne 20 mil. Kč
- projekt je v souladu s technickými požadavky stanovenými právními předpisy i technickými normami
- projekt je vypracován osobou autorizovanou v příslušném oboru
- realizací projektu nedojde k navýšení hustoty lesní cestní sítě na lesním majetku žadatele nad její optimální úroveň

Záměr B) Stavební investice do skladů dříví

- pokud je žadatelem podnikatel poskytující služby v oblasti lesnictví a těžby dřeva (CZ-NACE 02), jeho podíl příjmů z oblasti lesnictví a těžby dřeva a ze základního zpracování dřeva dosahuje alespoň 60 % z celkových příjmů žadatele
- celkový objem dotací poskytnutých jednomu žadateli v jednom programovém období v rámci tohoto záměru nepřesáhne 15 mil. Kč

Možný rozsah:

Tabulka 2 Možný rozsah intervence

Záměr	Počet operací (období)
A) Investice do lesních cest	1 000
B) Stavební investice do skladů dříví	100

NÁVRH INTERVENTENCE - INVESTICE DO OBNOVY KALAMITNÍCH PLOCH (projektová intervence)

Popis intervence:

Podpora je zaměřena na obnovu produkčního potenciálu lesa a všech jeho funkcí a snížení rozsahu škod způsobených přírodními katastrofami abiotické povahy, tedy klimatickými a dalšími faktory (bořivý vítr, mokrý sníh, požár, sucho apod.) a vybranými biotickými činiteli (Kůrovci (*Typographus* sp.), houbové patogeny – nekróza jasanu (*Hymenoscyphus fraxineus* /anamorfní stádium *Chalara fraxinea*), *Phytophthora* sp., kloubnatka smrková (*Gemmamyces piceae*) na smrku ztepilém; hmyzí škůdci – ponravy chrousta obecného (*Melolontha melolontha*) a chrousta maďalového (*Melolontha hippocastani*), bekyně mniška (*Lymantria monacha*), ploskohřbetky na smrku (*Cephalcia* sp.); hrabošovití hlodavci). Podpora je poskytována na odstraňování kalamitami poškozených lesních porostů ve stáří do 40 let určených k rekonstrukci, přípravu ploch po kalamitních těžbách před zalesněním (např. odstranění vývrátových koláčů, naorávání, zraňování, terénní úpravy, chemická příprava půdy), umělou obnovu sadbou a sítí na plochách po kalamitních těžbách a ochranu založených lesních porostů

Specifický cíl:

- primárně: Specifický cíl D. - Přispívat ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, jakož i k udržitelné energii

Zdůvodnění intervence:

Z hlediska nárůstu kalamitních ploch lze období posledních několika let hodnotit velmi nepříznivě, zejména vzhledem k trvalé gradaci podkorního hmyzu vázaného na smrk a borovici. V roce 2018 byly zaznamenány vůbec nejvyšší objemy kůrovcových těžeb na našem území v historii, výše evidovaných nahodilých těžeb vzrostla na cca 14,6 mil. m³, z toho biotickými činiteli bylo poškozeno 8,4 mil. m³ dřevní hmoty. Jedná se o více než dvojnásobný nárůst oproti do té doby rekordnímu roku 2017 (3,741 mil. m³), kdy bylo předstiženo dosud nejhorší období let 2007–2008, resp. 1993–1995. Epizody extrémního sucha trvajícího od roku 2015 vedly již k plošnému zhoršení zdravotního stavu lesů v nižších a středních polohách. Podle současných scénářů vývoje klimatu lze očekávat pokračování nárůstu obdobných situací. V rámci ČR jde o rozsáhlá území, na kterých mohou být ohroženy funkce lesa. Tyto podmínky kladou nárok na vysoké investiční náklady na obnovu lesa, která je ovšem z hlediska zmíněného sucha technologicky a ekonomicky náročná

a které se dostávají často až za hranici investičních možností vlastníků lesů. Vzhledem k faktu, že se jedná o extrémní situaci, kdy jsou vlivem mnoha faktorů poškozeny velké rozlohy lesních porostů, je vhodné použít nástroje SZP formou podpory obnovy lesního potenciálu na což tato intervence směřuje.

Území:

Podpora je zacílena na lesní pozemky na území celé ČR mimo území hl. města Prahy.

Záměry:

Tato intervence není členěna na záměry.

Příjemci:

- Vlastník, nájemce, pachtýř nebo vypůjčitel lesních pozemků.
- Sdružení s právní subjektivitou a spolek vlastníků, nájemců, pachtýřů nebo vypůjčitelů lesních pozemků.

Výše dotace:

- Podpora je poskytována jako příspěvek na vynaložené způsobilé výdaje, a to ve výši 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 75 000 Kč na projekt.
- Maximální výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 40 000 000 Kč na projekt.
- Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci této operace činí 200 000 000 Kč za období.

Způsobilé výdaje:

- Odstraňování kalamitami poškozených lesních porostů vč. zpracování potěžebních zbytků.
- Příprava ploch po kalamitních těžbách před zalesněním (např. odstranění vývrátových koláčů, naorávání, zraňování, terénní úpravy, chemická příprava půdy).
- Umělá obnova sadbou a sítí na plochách po kalamitních těžbách u umělé obnovy sadbou je uznatelným výdajem nejvýše minimální počet jedinců na 1 hektar stanovený pro základní dřevinu - dle přílohy č. 6 vyhlášky č. 139/2004 Sb.
- Ochrana porostů v rámci realizace projektu (např. oplocenky, individuální ochrana, chemická ochrana proti zvěři).
- Dotaci nelze poskytnout na:

- zpracování dřevní hmoty na kalamitních plochách a soustředování dříví včetně soustředování klestu z kalamitních ploch a jeho likvidace (netýká se lesních porostů do 40 let určených k rekonstrukci), opakovanou umělou obnovu sadbou či sítí a následnou péčí o založený porost (v následujících letech po realizaci projektu),
- sadby a sítí smrku ztepilého (*Picea abies*) při obnově smrkových lesních porostů po kalamitách vs. LVS, stanoviště.
- obnovu porostů poškozených kalamitou, pokud je věk porostu k roku vzniku kalamitní situace nižší, než je věk odpovídající lhůtě pro zajištění porostu,
- obnovu porostů poškozených suchem ve věku nad 40 let.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy.
- Žadatel doloží standardizované stanovisko Lesní ochranné služby (LOS) potvrzující kalamitní rozsah způsobený abiotickými vlivy nebo biotickými činiteli nejméně na 20 % příslušného lesního potenciálu. Při obnově lesních porostů po kalamitách způsobených suchem musí být pro vydání stanoviska na porostní skupině, na které bude realizován projekt, stojící stromy nebo alespoň rozpracovaná obnova se stojícími stromy v množství umožňujícím posouzení kalamitního rozsahu způsobeného suchem.

Možný rozsah:

Tabulka 3 Možný rozsah intervence

Možný rozsah podpory (ha)	Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet příjemců	Počet operací (období)
300 000	4 500	150	300

NÁVRH INTERVENCE - PROTIEROZNÍ, PROTIPOVODŇOVÁ A RETENČNÍ OPATŘENÍ V LESÍCH (projektová intervence)

Popis intervence:

Podpora má v reakci na projevy klimatické změny zajistit realizaci protierozních a protipovodňových opatření v lesích, zároveň má urychlit odstraňování povodňových škod vzniklých v lesích. Podporovány jsou projekty malého charakteru, které zvýší retenci vody v krajině, zpomalí odtok vody, sníží odnos splavenin nebo budou mít protierozní funkci. Podpora je poskytována na výstavbu, rekonstrukci a obnovu funkce retenčních nádrží, na výstavbu a rekonstrukci objektů hrazení bystřin, na provádění preventivních protipovodňových opatření na malých vodních tocích a v jejich povodích, na výstavbu a obnovu malých vodních nádrží v lesích. Podpora je dále poskytována na odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystřin, hrazení a stabilizace strží a na malých vodních tocích a v jejich povodích. Jedná se o sanace břehových nádrží a výmolů, usměrnění koryta vodního toku, opravu poškozených vodních děl (např. hrází), odstranění povodňových nánosů z koryt vodních toků, průtočných nádrží a přilehlých pozemků, odstranění povodňových nánosů v povodí vodních toků.

Specifický cíl:

- primárně: Specifický cíl D. - Přispívat ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, jakož i k udržitelné energii

Zdůvodnění intervence:

Záměr A – Odstraňování povodňových škod

O rozsahu povodňových škod v lesích vypovídá statistika Lesů České republiky, s. p., který je správcem drobných vodních toků v lesích a vlastníkem malých vodních nádrží v lesích. Z jejich údajů je zřejmé, že tzv. „bleskové“ přívalové povodně se vyskytují prakticky každý rok, přičemž v určitých periodách dosahují značného rozsahu. Náklady na odstraňování povodňových škod se jen u státního podniku LČR za poslední 4 roky v průměru pohybovaly okolo 40 mil. Kč, v letech předchozích dosahovaly hodnoty až několik stovek milionů Kč.

Záměr B – Investice do hrazení bystřin, strží a retenčních nádrží

Posilování ochranné a retenční funkce lesů pomocí vhodných protierozních, protipovodňových a retenčních opatření v lesích je v řadě oblastí nutnou podmínkou pro ochranu pozemků, staveb, vodních děl a technické i dopravní infrastruktury. Včas

neřešené drobné erozní projevy při výskytu klimatických extrémů získají mnohem závažnější rozměr (co do následků i nákladů na jejich odstranění). Tato intervence naplňuje zadání stanovené strategií resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030, kde opatřením Prevence erozního ohrožení s využitím PRV, má být naplněn cíl Ochrana lesních půd, vodních a dalších přírodních zdrojů. Protierozní, protipovodňová a retenční opatření v lesích mají podobu projektů komplexně řešících projevy eroze a negativní hydrologické jevy v lesích a navazujících územích. Často se jedná o aktivitu s podobným územním rozsahem, jaký mají pozemkové úpravy prováděné mimo les. Ve většině případů existuje veřejný zájem na provedení těchto projektů spočívající v ochraně ohrožené infrastruktury nebo majetku osob v ohrožené části povodí. Finanční rozsah opatření převyšuje užitek investora z provedení akce a musí proto být předmětem veřejné podpory.

Záměr C – Malé vodní nádrže v lesích

Intervence reaguje na stav, kdy není dostatečně využit potenciál zadržování vody odtékající z lesů spočívající ve výstavbě nebo obnově malých vodních nádrží v lesích, které umožňují vodu z přívalových srážek převést na dlouhodobě vyrovnanější odtok z lesního povodí. Nedostatek těchto nádrží také neumožňuje záměrné posílení převodu povrchové vody z přívalových srážek do půdy v okolí nádrží nebo její využití pro hašení lesních požárů. Podpora výstavby malých vodních nádrží v lesích tak přispěje k zmírňování negativních projevů sucha v lesích.

Území:

Podpora je zacílena na pozemky určené k plnění funkcí lesa (dále jen „PUPFL“) na území celé ČR mimo území hl. města Prahy a vodní toky, popř. jejich části a vodní útvary, které se nacházejí v rámci PUPFL.

Záměry:

- A. Odstraňování povodňových škod
- B. Investice do hrazení bystřin, strží a retenčních nádrží
- C. Malé vodní nádrže v lesích

Příjemci:

- Vlastník, nájemce, pachtýř nebo vypůjčitel PUPFL nebo vodního toku, popř. jeho části nebo vodního útvaru, který se nachází v rámci PUPFL.

- Sdružení s právní subjektivitou a spolek vlastníků, nájemců, pachtýřů nebo vypůjčitelů PUPFL nebo vodního toku, popř. jeho části nebo vodního útvaru, který se nachází v rámci PUPFL.
- Určený správce drobného vodního toku v rámci PUPFL.

Výše dotace:

- Míra podpory: 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 100 000 Kč.
- Maximální výdaje na projekt: 8 000 000 Kč.
- Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci této operace činí 70 000 000 Kč za období.

Způsobilé výdaje:

- Výstavby a rekonstrukce objektů hrazení bystřin.
- Hrazení a stabilizace strží a svážných území.
- Preventivní protipovodňová opatření na malých vodních tocích a v jejich povodích, např. stabilizace a zkapacitnění koryta vodního toku, zabezpečení břehů.
- Výstavby, rekonstrukce a obnovy funkce suchých nádrží (poldr/retenční nádrž), které jsou projektovány v souladu s odvětvovou technickou normou vodního hospodářství TNV 75 2415.
- Výstavby, rekonstrukce a obnovy funkce malých vodních nádrží v lesích.
- Projektční a průzkumné práce a inženýrská činnost během realizace projektu, maximálně však do výše 20 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace.
- Odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích nebo jejich částech, které se nacházejí v rámci PUPFL a v jejich povodích, pokud se jedná o PUPFL - sanace břehových nádrží a výmolů, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl (např. hrází), odstranění povodňových nánosů z koryt vodních toků, průtočných nádrží a přilehlých pozemků, odstranění povodňových nánosů v povodí vodních toků.
- Odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystřin a hrazení a stabilizace strží.
- Dotaci nelze poskytnout na výstavby, rekonstrukce a opravy související s poškozením lesních cest, zařízení upravujících vodní režim v lesích a ostatních infrastrukturních objektů a zařízení včetně souvisejících objektů, které nevzniklo v důsledku povodňové situace a na obnovu a novou výsadbu zeleně.
- V rámci retenčních opatření dotaci nelze poskytnout na opravu škod po povodních, výsadbu či obnovu zeleně.

- Nesmí se jednat o výdaje realizované v rámci opatření hrazení bystřin prováděných z rozhodnutí orgánů státní správy lesů ve veřejném zájmu podle § 35 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.
- Výdaje nejsou realizovány na území, které je uvedeno v Registru svahových nestabilit evidovaných Českou geologickou službou.
- Retenční nádrž a malá vodní nádrž v lesích nesmí obsahovat rybochovná zařízení, tj. loviště, kádiště na návodní nebo vzdušní straně, přístupová schodiště a rampy, prokysličovací zařízení na vtoku do nádrže, apod.
- Rekonstrukce ochranných lesních pásů.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na PUPFL na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy nebo vodních tocích, popř. jejich částech a vodních útvarech, které se nacházejí v rámci PUPFL.
- U podpory zaměřené na odstraňování povodňových škod žadatel doloží potvrzení vodoprávního úřadu o výskytu povodně v místě realizace projektu, které nesmí být starší 3 let od data podání Žádosti o dotaci.
- Dále v rámci podpory zaměřené na odstraňování povodňových škod žadatel doloží standardizované stanovisko Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (dále jen „ÚHÚL“) potvrzující skutečnost, že povodňová situace zapříčinila zničení nejméně 20 % příslušného lesního potenciálu. Předmětem posuzování povodňových škod budou vodní toky a příčné a podélné objekty na nich, strže a sesuvy.
- Žadatel doloží souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“).
- Projekt je v souladu s technickými požadavky stanovenými právními předpisy i technickými normami.
- Projekt je vypracován osobou autorizovanou v příslušném oboru.

Možný rozsah:

Tabulka 4 Možný rozsah intervence

Záměr	Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet příjemců	Počet operací (období)
A) Odstraňování povodňových škod	5 800	50	140
B) Investice do hrazení bystřin, strží a retenčních nádrží			
C) Malé vodní nádrže v lesích			

NÁVRH INTERVENCE - LESNICKO-ENVIRONMENTÁLNÍ A KLIMATICKÉ SLUŽBY A OCHRANA LESŮ - PODPORA ŠETRNÉHO SBĚRU V RÁMCI ZACHOVÁNÍ GENOFONDU (plošná intervence)

Popis intervence:

Operace se zaměřuje na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin. Producenti sadebního materiálu nemají dostatek potřebného osiva k tomu, aby vypěstovali sazenice požadované kvality (ze zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu, tedy porostů fenotypových tříd A a B) a požadovaného původu (adekvátní přírodní lesní oblast, lesní vegetační stupeň). Vlastníci lesů jsou pak nuceni využívat k umělé obnově lesa a zalesňování reprodukční materiál nižších kategorií (identifikovaný reprodukční materiál), který je z hlediska genetiky kvalitativně horší. Toto je pro budoucnost našich lesů nežádoucí (ohrožení stability a trvale udržitelného hospodaření v lesích). Vlastníci lesů (uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu) by měli častěji využívat možnost sběru reprodukčního materiálu. Operace je zaměřena na sběr osiva šetrnými technologiemi nepoškozujícími stromy nad rámec zákona č. 149/2003 Sb. U operace jsou kompenzovány zvýšené náklady a snížené výnosy vyplývající ze sběru osiva šetrnými technologiemi nepoškozujícími stromy, za které se u jehličnatých stromů pokládá sběr ze stojících stromů a u listnatých dřevin pomocí plachet a zavěšených sítí. Dřeviny nebudou pokáceny a bude možnost provádět opakovaný sběr reprodukčního materiálu. Zákon č. 149/2003 Sb. nezavazuje vlastníka lesa k použití takových šetrných technologií.

Specifický cíl:

- primárně: F. - Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Zdůvodnění intervence:

Kvalitní reprodukční materiál pro obnovu lesa je jeden ze základních pilířů pro trvale udržitelné a stabilní lesní hospodářství. Důsledkem chybějící péče o vlastní genetické zdroje a zájmu využívat kvalitní genetické zdroje u některých vlastníků lesa, dochází k úbytku množství genetických zdrojů a jejich využívání, případně i přesun těžiště sběrů do nejnižších nejméně hodnotných kategorií RM. Jedním z vlivů mající dopad na počty zdrojů reprodukčního materiálu je malá motivace části vlastníků tyto zdroje uznávat a zabezpečovat v nich sběr reprodukčního materiálu, případně nabízet tyto zdroje k umožnění sběru ostatním

subjektům. Nástrojem pro zvrácení výše uvedených negativních trendů je využívání Národního programu ochrany a reprodukce genofundu lesních dřevin a s tím souvisejících motivačních podpor využívaných i v rámci SZP. K 31. 12. 2017 bylo evidováno celkem 50 účastníků Národního programu (z toho 44 právnických osob a 6 fyzických osob), zařazeno 101 genových základů (o rozloze 54 305,02 ha), 320 uznaných zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu (porosty o celkové ploše 4 072,08 ha), 424 rodičů rodiny, ortetů a klonů a 103 semenných sadů a směsí klonů. V souladu s výše uvedeným naplňuje tato intervence opatření stanovené Strategií resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 – Motivovat vlastníky lesa k zapojení do Národního programu ochrany a reprodukce genofundu lesních dřevin a k naplňování cílů tohoto programu, zejména pak zajistit dostatek uznaných zdrojů reprodukčního materiálu a reprodukci těchto zdrojů. Tato nedostatečná motivace je v současné době slabou stránkou odvětví.

Území:

Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy.

Příjemci:

- Vlastníci, nájemci, pachtýři a vypůjčitelé lesů a jejich sdružení a spolky.

Kalkulace újmy a sazba:

Podpora se poskytuje jako paušální platba ve výši 74 EUR/ha/rok (100 % stanovené újmy). Kalkulace platby zahrnuje 100 % ze způsobilých výdajů.

- Celková plocha uznaných selektovaných porostů max. 1 000 ha na 1 vlastníka.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy.
- Žadatel na porostních skupinách, na které žádá o podporu, hospodář podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy, které má uložené v digitální formě v datovém skladu (IDC) ÚHÚL v souladu s informačním standardem lesního hospodářství pro plány a osnovy. Tyto dokumenty mimo jiné zajišťují udržitelné obhospodařování lesů podle ministerské konference o ochraně lesů v Evropě v roce 1993.
- Žadatel zařadí celou porostní skupinu, která se nachází v uznaném zdroji selektovaného reprodukčního materiálu zařazeného do Národního programu ochrany

a reprodukce genofondu lesních dřevin a musí být vedena v ústřední evidenci reprodukčního materiálu lesních dřevin.

Možný rozsah:

Tabulka 5 Možný rozsah intervence

Možný rozsah podpory (ha)	Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet příjemců	Počet operací (období)
15 500	7 500	50	60

NÁVRH INTERVENCE – LESNICKO-ENVIRONMENTÁLNÍ A KLIMATICKÉ SLUŽBY A OCHRANA LESŮ - ZACHOVÁNÍ POROSTNÍHO TYPU HOSPODÁŘSKÉHO SOUBORU (plošná intervence)

Popis intervence:

Operace se zaměřuje na zachování stavu přírodních stanovišť lesních porostů v oblastech Natura 2000 a v ZCHÚ. Jedná se o zachování současné optimální druhové skladby základních dřevin lesních porostů nebo současného hospodářského tvaru lesa. U operace jsou kompenzovány zvýšené náklady a snížené výnosy vyplývající ze zachování vybraných porostních typů hospodářských souborů (jedle, dub, buk, topol a další listnaté, nízký les - pařeziny) místo jejich přeměny na porostní typy hospodářských souborů s nižší ekologickou hodnotou (smrk). Do opatření bude možno vstoupit s porosty ve věku začátku doby obmýtí, tzn. ve věku, kdy je možno začít s mýcením lesních porostů a kdy jsou tyto porosty nejnáchylnější ke změně druhové skladby dřevin. Tato zcela jasně stanovená podmínka zajistí ponechání stávajícího typu porostů v dané lokalitě, případně zajistí zachování návaznosti obdobné druhové skladby dřevin, které jsou příznivé pro danou lokalitu. Maximální možný rozsah při cílení na lesní pozemky v ZCHÚ a oblastech Natura 2000 a bez způsobilosti státních lesů je 39 tis. ha. Cílem operace je zachování současné optimální dřevinné skladby lesů nebo aktuální typ lesa. Zvýšení nákladů a snížení příjmů plyne z údržby vybraných porostních typů (jedle, dub, buk, topol a další listnaté, nízký les - pařeziny), namísto jejich přeměny na porostní typ s nižší ekologickou hodnotou (smrk).

Specifický cíl:

- primárně: F. - Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Zdůvodnění intervence:

Intervence reaguje na nevhodnou druhovou skladbu v lesích a je zaměřena na hodnotná území v oblastech Natura 2000 a ZCHÚ. Problémy se zdravotním stavem lesů do značné míry vyplývají právě i z pozměněné druhové, věkové a prostorové skladby lesních porostů. Ta z historických důvodů výrazně upřednostňuje vysoce produktivní dřeviny – zejména smrk oproti přirozené i přírodě blízké druhové skladbě lesů. Naopak zastoupení buku, dubu, jedle i řady dalších dřevin je oproti optimálnímu stavu stále nízké. Změna druhové skladby postupně probíhá v mezích možností daných dlouhodobým produkčním cyklem postupně –

např. zastoupení smrku pokleslo od roku 2000 o 3,8 %. Nevyhovující druhová skladba a prostorová struktura lesů vede také k omezení potravní nabídky pro zvěř, která pak ve zvýšené míře poškozuje přirozené zmlazení, výsadby i mladé porosty. Při okusu kultur přitom preferuje listnáče a jedle a výrazně ztěžuje zvyšování jejich podílu. Tato intervence zajistí zachování současné optimální dřevinné skladby lesů nebo aktuální typ lesa, případně zajistí zachování návaznosti obdobné druhové skladby dřevin, které jsou příznivé pro danou lokalitu a to formou kompenzace za zvýšené náklady a snížené výnosy vyplývající ze zachování vybraných porostních typů hospodářských souborů (jedle, dub, buk, topol a další listnaté, nízký les - pařeziny) místo jejich přeměny na porostní typy hospodářských souborů s nižší ekologickou hodnotou (smrk).

Území:

Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy.

Příjemci:

- Vlastníci, nájemci, pachtýři a vypůjčitelé lesů a jejich sdružení a spolky. V případě státní půdy může být podpora poskytnuta pouze tehdy, hospodaří-li na ní soukromý subjekt nebo obec.

Kalkulace újmy a sazba:

- Plošná dotace na hektar oprávněné plochy lesních porostů v oblastech Natura 2000 a ZCHÚ 183 EUR/ha/rok (100 % stanovené újmy).
- Celková plocha uznaných selektovaných porostu max. 1 000 ha na 1 vlastníka.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy.
- Žadatel na porostních skupinách, na které žádá o podporu, hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy, které má uložené v digitální formě v datovém skladu (IDC) ÚHÚL v souladu s informačním standardem lesního hospodářství pro plány a osnovy. Tyto dokumenty mimo jiné zajišťují udržitelné obhospodařování lesů podle ministerské konference o ochraně lesů v Evropě v roce 1993.
- Žadatel zařadí celou porostní skupinu s podporovanými porostními typy hospodářského souboru, která je alespoň ve věku začátku doby obnovy

Možný rozsah:

Tabulka 6 Možný rozsah intervence

Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet ha s environmentálními klimatickými závazky	Počet ha v environmentálních postupech	Počet příjemců
10 000	10 000	10 000	90

NÁVRH INTERVENTENCE – LESNICKO-ENVIRONMENTÁLNÍ A KLIMATICKÉ SLUŽBY A OCHRANA LESŮ - ZACHOVÁNÍ HABITATOVÝCH STROMŮ (plošná intervence)

Popis intervence:

Operace se zaměřuje na zachování habitatových dřevin mimo oblasti ZCHÚ a oblasti Natura 2000. Jedná se o podporu zvýšení biodiverzity vázané na stanoviště habitatových stromů. U operace jsou kompenzovány zvýšené náklady a snížené výnosy vyplývající ze zachování sedmi vybraných habitatových stromů na hektar místo jejich nahrazení běžnými hospodářskými dřevinami s nižší ekologickou hodnotou. Do opatření bude možno vstoupit s porosty ve věku 40 let. Tato zcela jasně stanovená podmínka zajistí zachování nebo zvýšení biodiverzity hospodářských porostů v dané lokalitě.

Specifický cíl:

- primárně: F. - Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Zdůvodnění intervence:

Intervence reaguje na slabou stránku nedostatečné biologické rozmanitosti v lesích, přičemž biodiverzita je jedním z ukazatelů stavu prostředí a má zásadní dopad do odolnosti ekosystémů a do zranitelnosti společenstev. S klesající biodiverzitou je narušována produktivita prostředí ekosystému a koloběh živin. Snižování biodiverzity vede k ohrožení populací druhů, které jsou potřebné k zachování potřebné rovnováhy. Početnost lesních druhů se bez významnějších výkyvů snižuje rovnoměrně po celou dobu sledování od roku 1982 (100 %, přičemž i tento stav rozhodně nebyl ideálním) až na úroveň 85,1 % (vztaženo k počátečnímu stavu sledování, nikoli k optimálnímu stavu) v roce 2010 a na této úrovni setrvává i do roku 2016. Různé skupiny druhů, které tvoří lesní ekosystém, mají různé nároky na stanoviště a mikrostanoviště, jedná se především o lesní ptáky, lesní hmyz, cévnaté rostliny, mechy a lišejníky, mykorhyzní houby, pavouky a plži. Jejich zastoupení je vázáno na přítomnost určitých stanovišť a mikrostanovišť. Pro mnoho druhů splňují nároky na stanoviště mrtvé dřevo a habitatové stromy. Jejich ponechání v porostu je klíčové pro výskyt nejen běžných druhů, ale i druhů chráněných a ohrožených. Předmětem podpory je zachování či pěstování dřevin biodiverzitně hodnotných pro dané stanoviště ve všech věkových stupních a ochrana těchto mikrostanovišť prostřednictvím plošných opatření (sazba na plochu) a specifické managementy k ochraně vybraných druhů nebo skupin druhů.

Území:

Celá ČR mimo ZCHÚ (národní parky, 1. zóny chráněných krajinných oblastí, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky) a mimo ochranné lesy.

Příjemci:

- Vlastníci, nájemci, pachtýři a vypůjčitelé lesů a jejich sdružení a spolky. V případě státní půdy může být podpora poskytnuta pouze tehdy, hospodaří-li na ní soukromý subjekt nebo obec.

Kalkulace újmy a sazba:

Bude doplněno.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy.
- Žadatel na porostních skupinách, na které žádá o podporu, hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy, které má uložené v digitální formě v datovém skladu (IDC) ÚHÚL v souladu s informačním standardem lesního hospodářství pro plány a osnovy. Tyto dokumenty mimo jiné zajišťují udržitelné obhospodařování lesů podle ministerské konference o ochraně lesů v Evropě v roce 1993.
- Žadatel zařadí celou porostní skupinu s vybranými habitatovými stromy, která je alespoň ve věku 70 let.
- Habitatové stromy budou v terénu jasně označeny.

Možný rozsah:

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o nově navrhovanou intervenci a nemáme možnost čerpat ze zkušeností z administrace PRV 2014–2020, aktuálně se na předpokládaném rozsahu operace pracuje ve spolupráci s ÚHÚL.

NÁVRH INTERVENTENCE – INVESTICE DO PŘEMĚN POROSTŮ NÁHRADNÍCH DŘEVIN (projektová intervence)

Popis intervence:

Podpora je zaměřena na rekonstrukce porostů náhradních dřevin v imisních oblastech A nebo B stanovených dle vyhlášky č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí. V rámci této operace jsou způsobilé pouze jednorázové investiční/neinvestiční náklady, tzn., že daná rekonstrukce porostu náhradních dřevin může být provedena pouze jedenkrát za programové období. Podpora je poskytována na snížení zakmenění za účelem podsadby nebo odstranění původního porostu za účelem obnovy, přípravu ploch před zalesněním, umělou obnovu sadbou, hnojení lesních dřevin při výsadbě a ochranu založeného porostu.

Specifický cíl:

- primárně: F. - Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Zdůvodnění intervence:

Přetrvávající nedořešené důsledky imisního zatížení 70. a 80. let minulého století spočívají v současném stavu původně pouze dočasně zamýšlených porostů náhradních dřevin a s posléze již neuskutečněnou jejich přeměnou. Zameškané přeměny mají za následek současné urychlené chřadnutí náhradních porostů spojené s jejich rozpadem a následnou stanovištní destabilizací ekosystémů lesa. Z „Podrobného šetření stavu porostů náhradních dřevin v Krušných horách“ provedeného v roce 2017 je pro oblast Krušných hor, která je touto problematikou postihnutá nejvíce, zřejmé urychlené řešení na ploše 12 500 ha na náhorní plošině Krušných hor. Na ostatní ploše s vyšším podílem zastoupení cílových dřevin, bude možné dokončit přeměnu porostů vhodnou výchovou, celkem na ploše 6 300 ha náhorní plošiny Krušných hor. Celkem je tedy potřeba naléhavě řešit 18 800 ha inkriminované plochy. Při tom je na náhorní plošině 2 800 ha porostů náhradních dřevin, převážně modřínových, kde je současný dobrý stav porostů do budoucna nejistý. Náklady na komplexní přeměny porostů náhradních dřevin (PND) jsou pro vlastníky příliš vysoké a pokud vlastníci nezískají podporu, často řeší jen prostou povinnost zalesnění vyplývající ze zákona. Roční náklady na realizaci přeměn v 30letém období pro oblast Krušných hor byly vyčísleny za všechny vlastníky v částce 115 až 180 mil Kč. Rentabilita vyjádřená v rámci dřevoprodukční funkce je v tomto časovém rozsahu záporná, přičemž celospolečenský

význam těchto opatření je značný. Vzhledem k rozsahu, finanční náročnosti a potřebě zajistit celospolečensky významné neproduktivní funkce je vhodné zajistit rekonstrukci porostů náhradních dřevin pomocí veřejných zdrojů, na což tato intervence reaguje.

Území:

Projekt lze realizovat na lesních pozemcích, které se nacházejí v pásmu ohrožení imisemi A nebo B dle vyhlášky č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí.

Záměry:

Tato intervence není členěna na záměry.

Příjemci:

- Vlastník, nájemce, pachtýř nebo vypůjčitel lesních pozemků, sdružení s právní subjektivitou a spolek vlastníků, nájemců, pachtýřů nebo vypůjčitelů lesních pozemků.

Výše dotace:

- Míra podpory: 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 100 000 Kč.
- Maximální výdaje na projekt: 40 000 000 Kč.
- Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci této operace činí 400 000 000 Kč za období.

Způsobilé výdaje:

- Snížení zakmenění za účelem podsadby nebo odstranění původního porostu za účelem obnovy.
- Příprava ploch před zalesněním - mechanická a chemická příprava půdy včetně rozhrnování valů.
- Umělá obnova sadbou, kde počet sazenic na hektar je maximálně 1,0 násobek pro základní dřevinu dle vyhlášky č. 139/2004 Sb.
- Hnojení lesních dřevin při výsadbě.
- Ochrana založeného porostu (mechanická i chemická).
- Ochrana melioračních a zpevňujících dřevin na obnovních prvcích.

V rámci této operace jsou způsobilé pouze jednorázové investice, tzn., že daná rekonstrukce porostu náhradních dřevin může být provedena na obnovním prvku pouze jedenkrát

za programové období. Dotaci nelze poskytnout na opakovanou umělou obnovu sadbou či sítí a následnou péči o založený porost (v následujících letech po realizaci projektu).

Dotaci nelze poskytnout na opakovanou umělou obnovu sadbou či sítí a následnou péči o založený porost (v následujících letech po realizaci projektu).

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na lesních pozemcích, které se nacházejí v pásmu ohrožení imisemi A nebo B dle vyhlášky č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí.
- Žadatel doloží standardizované stanovisko Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (dále jen „ÚHÚL“) o posouzení stavu porostů náhradních dřevin. Součástí stanoviska je potvrzení, že obnovní prvky, na kterých je realizován projekt mají zastoupení náhradních dřevin nad 40 % a aktuální věk maximálně 55 let. Za náhradní dřeviny se pro účely této operace považuje *Picea pungens*, smrkové exoty (SMX), *Betula* spp., *Larix* spp., *Pinus mugo* spp., borové exoty (BOX).

Možný rozsah:

Tabulka 7 Možný rozsah intervence

Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet příjemců	Počet operací (období)
3 000	15	50

NÁVRH INTERVENCE - NEPRODUKTIVNÍ INVESTICE DO UDRŽITELNÉHO ROZVOJE REKREAČNÍ FUNKCE LESA (projektová intervence)

Popis intervence:

Operace je zaměřena na podporu zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa podporou činností využívajících společenského potenciálu lesů. Podporovány jsou projekty vedoucí k posílení rekreační funkce lesa, usměrňování návštěvnosti území, zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa a údržbě lesního prostředí. Podpora je poskytována na výstavbu stezek do šíře 2 metrů, odpočívadel, přístřešků, informačních tabulí, závor, herních a fitness prvků, na značení stezek atd.

Specifický cíl:

- primárně: F. - Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Zdůvodnění intervence:

Větší intenzita užívání rekreační funkce lesa ohrožuje vlastníky lesů i samotný les, kdy může docházet např. k ohrožování biologické rozmanitosti či k poškození lesních porostů, na což tato intervence reaguje podporou vedoucí k usměrňování návštěvnosti území, zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, údržbě lesního prostředí aj. Návštěvnost lesa přístupného veřejnosti, včetně lesů lázeňských, rekreačních a příměstských, se v průměru ČR pohybuje dlouhodobě na úrovni 21 návštěv na obyvatele, což odpovídá 86 návštěvám/ha lesa přístupného veřejnosti. Z šetření v roce 1994 a 1995 vyplývá, že nejčastějším hlavním účelem návštěv lesa byla relaxace (41 %), druhým sběr lesních plodin (28 %), následovala zájmová činnost a další účely. Veškeré aspekty zatížení rekreací se ve finále projevují na zvýšených nákladech nebo ztrátách vlastníka lesa. Lesní prostředí, jako veřejný statek, poskytuje společnosti bezplatně celou řadu pozitivních externalit. Pokud vlastník lesa přidá k této základní přirozené nabídce nějakou přidanou hodnotu, která učiní její konzumaci dostupnější, atraktivnější či intenzivnější, může to být pro něj a celý sektor důležitým zdrojem dalších příjmů.

Území:

Projekt lze realizovat na PUPFL na území České republiky mimo zvláště chráněná území, oblasti Natura 2000 a území hl. města Prahy.

Záměry:

Tato intervence není členěna na záměry.

Příjemci:

- Vlastník, nájemce, pachtýř nebo vypůjčitel PUPFL.
- Sdružení s právní subjektivitou a spolek vlastníků, nájemců, pachtýřů nebo vypůjčitelů PUPFL.

Výše dotace:

- Podpora je poskytována jako příspěvek na vynaložené způsobilé výdaje, a to ve výši 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 100 000 Kč.
- Maximální výdaje na projekt: 3 000 000 Kč.
- Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci této operace činí 40 000 000 Kč za období.

Způsobilé výdaje:

- Opatření k posílení rekreační funkce lesa, např. značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, značení významných přírodních prvků, výstavba herních, naučných a fitness prvků.
- Opatření k usměrňování návštěvnosti území, např. zřizování odpočinkových stanišť, přístřešků, informačních tabulí, závor.
- Opatření k údržbě lesního prostředí, např. zařízení k odkládání odpadků.
- Opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně.
- Nákup pozemků maximálně do částky odpovídající 10 % celkových způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Dotaci nelze poskytnout na:

- stezky širší než 2 metry a lesní cesty, které budou využívány převážně pro účely lesního hospodářství (tyto výdaje je možno financovat v rámci intervence Lesnická infrastruktura),
- novou výsadbu/obnovu zeleně,
- provozní výdaje, následnou údržbu a péči,
- stavební výdaje na stavební obnovu (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení, restaurování) a zhodnocení kulturního dědictví venkova, které zahrnuje např. kaple, drobnou sakrální architekturu – kapličky, křížové

cesty, zvonice, kulturní prvky venkovské krajiny a obcí – boží muka, smírčí kříže, sochy a sousoší svatých, pomníky obětem válek, bysty či sochy slavných rodáků, pamětní desky, památníky, kašny, historické mostky, apod.,

- na rozhledny a lesokoutky.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na PUPFL na území České republiky mimo zvláště chráněná území, oblasti Natura 2000 a území hl. města Prahy.

Možný rozsah:

Tabulka 8 Možný rozsah intervence

Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet příjemců	Počet operací (období)
5 500	250	450

NÁVRH INTERVENTENCE - INVESTICE DO OCHRANY MELIORAČNÍCH A ZPEVNŮJÍCÍCH DŘEVIN (projektová intervence)

Popis intervence:

Operace je zaměřena na podporu hromadné ochrany melioračních a zpevňujících dřevin (oplocenek). Opatření přispěje k zajištění plnění mimoprodukčních a celospolečenských funkcí lesa a vyšší stabilitě lesních porostů prostřednictvím ochrany výsadeb melioračních a zpevňujících dřevin. Meliorační a zpevňující dřeviny pozitivně ovlivňují vlastnosti lesních půd, podílí se na zlepšování vodního režimu, pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům a snižují náchylnost porostů ke kalamitám způsobeným škůdci. Operace je zacílena na lesní pozemky na území celé ČR mimo území hl. města Prahy a imisní oblasti A a B stanovené dle vyhlášky č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí.

Specifický cíl:

- primárně: F. - Přispívat k ochraně biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny

Zdůvodnění intervence:

Tato intervence reaguje na potřebu ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, které chrání lesní půdy/porosty před postupnou degradací, špatnou odolností proti povětrnostním vlivům či proti náchylnosti ke kalamitám způsobeným škůdci. Zdravotní stav lesů budou v následujících dekádách ovlivňovat extrémní situace i dlouhodobé výkyvy povětrnostních podmínek v souvislosti s probíhající změnou klimatu. Vhodnou strategií je postupné budování druhově, věkově i strukturně bohatých lesních porostů, které jsou schopny odolávat různým typům stresových faktorů. K tomuto cíli vede kromě vhodné volby cílových dřevin také využívání širokého spektra melioračních a zpevňujících dřevin včetně rozumného zastoupení introdukovaných a zdomácnělých druhů dřevin dále pak vhodná volba hospodářských postupů. Tyto dřeviny je však nutné chránit formou oplocenek z důvodu nadměrných stavů spárkaté zvěře, které způsobují škody na lesních porostech, a v některých oblastech spárkatá zvěř zásadně ovlivňuje biodiverzitu lesních ekosystémů. Podpora oplocování bude zcela nezbytnou součástí vysazovaných kultur, které jsou pro zvěř velmi atraktivní složkou jejich potravy. Oplocování zejména melioračních dřevin je dalším výdajem vlastníka lesa, bez kterého však na řadě míst není tento nově obnovený porost schopen přežít, na což tato intervence reaguje.

Území:

Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy a imisní oblasti A a B stanovené dle vyhlášky č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí.

Záměry:

Tato intervence není členěna na záměry.

Příjemci:

- Vlastník, nájemce, pachtýř nebo vypůjčitel lesních pozemků, sdružení s právní subjektivitou a spolek vlastníků, nájemců, pachtýřů nebo vypůjčitelů lesních pozemků.

Výše dotace:

- Míra podpory: 100 % způsobilých výdajů.
- Minimální výdaje na projekt: 20 000 Kč.
- Maximální výdaje na projekt: 1 000 000 Kč.
- Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci této operace činí 6 000 000 Kč za období.

Způsobilé výdaje:

- Úhrada nákladů na pořízení a instalaci hromadné mechanické ochrany (oplocenek) melioračních a zpevňujících dřevin, které byly vysazeny v souladu s projektem obnovy. Meliorační a zpevňující dřeviny jsou určeny podle vyhlášky č. 198/2018, Sb. o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů. Minimální výška oplocenek musí být 1,6 metru. Součástí projektu mohou být zařízení umožňující vstup do oplocenky.
- Dotaci nelze poskytnout na výsadbu dřevin, individuální ochranu či následnou péči o porost v době po realizaci projektu.

Podmínky:

- Projekt lze realizovat na lesních pozemcích na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy a imisní oblasti A a B stanovené dle vyhlášky č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí.
- Podpora se vztahuje pouze na hromadnou mechanickou ochranu melioračních a zpevňujících dřevin vysazených v souladu s projektem obnovy.

- V době podání Žádosti o platbu počet jedinců lesních dřevin, které jsou podle vyhlášky č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů, v daném místě dřevinami melioračními a/nebo zpevňujícími, odpovídá alespoň z 90 % minimálnímu počtu sazenic/poloodrostků/odrostků, uvedenému pro jednotlivé druhy lesních dřevin v příloze č. 6 vyhlášky č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa, přičemž započitatelní jedinci z přirozeného zmlazení musí splňovat přinejmenším podmínky stanovené pro sazenice lesních dřevin přílohou č. 2 k vyhlášce č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů.

Očekávaná výměra:

5 000 ha

Možný rozsah:

Tabulka 9 Možný rozsah intervence

Očekávaný rozsah podpory (ha)	Počet příjemců	Počet operací (období)
5 000	350	470

OTÁZKA K DISKUSI:

PODPOROVAT:

- a) všechny navržené intervence
- b) pouze některé intervence (a které)